

L'AMOR QUE FA CAURE CIUTATS
Eileen Chang

Traducció:
Carla Benet
Editorial: Club Editor
Barcelona, 2015
Pàgines: 160
Preu: 17,95 euros

Eileen Chang va néixer a Xangai el 1920 i va morir a Los Angeles el 1995
ROLAND SOONG AND ELAINE SOONG

CONTES CARLA BENET

“**V**an arribar a casa. En empènyer la porta ajustada, un estol de coloms sortí volant amb un batec d'ales eixordador. El passadís era ple de pols i de femta d'ocell. La Liusu es dirigí a l'escala i se li escapà un esgarip. Els baguls nous estaven escampats a terra per tot el pis de dalt, fins i tot n'havien abocat un parell escales avall, i al peu de les escales s'havia format un túmul de gases i sedes que cobria els primers esglaons.”

Les dones i les seves vides petites, oblidades aquí i a la Xina, però matèria de la gran literatura. A casa, Rodoreda parlava de les dones que xerraven al safareig, regaven les flors del balcó i cosien vestits quan a fora només se sentia el retruny de la guerra o de la repressió; a la Xina, Zhang Ailing (també anomenada Eileen Chang) ens parlava de dones que ballaven, treballaven i estimaven entre gent embolcallada amb banderes en un país dividit per la confrontació política i bèl·lica.

És inevitable trobar semblances entre la vida i l'obra d'aquestes dues grans dames del segle XX i més ara que compartiran llengua i segell editorial. Aquest juny han arribat a les nostres llibreries els primers contes de Chang traduïts al català i publicats per Club Editor, en el volum *L'amor que fa caure ciutats*.

En els dos contes inclosos en l'obra (*L'amor que fa caure ciutats* i *Setge*), Chang ens parla de les menudeses quotidianes de les dones d'una època determinada –la primera meitat del segle XX– en una topografia precisa –la seva estimada Xangai i també la ciutat de Hong Kong–, però precisament perquè es parteix de la observació profunda d'una realitat concreta, la literatura de Chang té el poder de les coses petites: ser universal i intemporal, com ho és també l'obra rodorediana. La guerra hi apareix, però no és mai el motor de les històries, sinó un teló de fons dinàmic que té poder només perquè banya per complet la quotidianitat dels personatges. I en la seva obra, per tant, no hi ha voluntat ideològica ni es fa proselitisme de cap facció, i ni tan sols s'hi entreveu cap mena de contingut feminista: no hi trobem en els personatges ni pòsit polític, ni missatge elaborat ni revolta organitzada, i les dones que hi apareixen no es volen alliberar en la manera ortodoxa del terme, però sí que busquen un espai propi dins d'un univers dominat totalment pels homes i senten –tot i que això sovint no es traslladi en cap gest concret– vius impulsos d'insubmissió.

Rodoreda i Chang foren totes dues filles d'una ciutat vibrant, amalgama d'ideologies i avantguardes (el Xangai i la Barcelona de l'època), que sempre guardaran en el record i evocaran com a escenari constant en les seves obres de l'exili. Totes dues comparteixen, malgrat no gaudir d'una educació formal plena, una sòli-

La Rodoreda xinesa

da formació lectora en els clàssics i els contemporanis, i un esperit creador i crític que les situa ja de ben joves com a figures destacades en el món cultural de l'època. Aquest present daurat quedà tallat per la guerra (la Guerra Civil espanyola i la invasió japonesa de la Xina dins de la Segona Guerra Mundial, respectivament), però continuaren escrivint incansablement a l'exili (europeu per a una i nord-americà per a l'altra) i després de diferents periples vitals, totes dues passaren els seus darrers dies en un aïllament voluntari i creador en els refugis respectius (Romanyà de la Selva i Los Angeles).

Són dones, elles i els seus personatges, que viuen en una tensió constant entre dues forces contràries, un passat fastuós i encisador que les sotmet i les encadena i un

futur vibrant que les allibera i les aterreix, i és aquesta tensió que esquinça el present i amara la seva obra d'emoció, una emoció real que és il·lusió, angoixa, decepció, i tots aquells sentiments que gaudim i patim les persones corrents. Totes dues autores comparteixen doncs aquesta escriptura que és visceral però és terriblement elaborada, fàrcida de voluntat poètica i centrada sovint en la simbolització de certs elements –la naturalesa i les flors en Rodoreda; els elements urbans i luxosos en Chang– i un llenguatge que a voltes ens sedueix i encisa com un vestit brodat amb pedreria, i a voltes, especialment en els diàlegs, ens escau com una peça fresca de cotó lleuger. L'agulla de Chang, com la de Rodoreda, té el mestratgè de filar les històries que sempre vestiran la humanitat. ✱